

nik, 40. — Iz Vinceta školski Stuparić J. 20. — Iz Celindofa je došlo: S 361.50. (Veći dari: Grabarić S., ešpereš, 200, Pavetić, školski, 20, Seedorf, učitelj, 20, Krues F., Bedenik F., Vilt J., Bauer J. i Krues J. 10—10 S, Jože Jandrišić, trgovac iz Velikoga Medveša 6 S, Maria Lucanić iz Beča 5 S.

Iz ovih pinez je uloženo u fileškoj rajfajzenkasi 3000 S. Oni drugi čedu se uložiti u dođućoj prilici takajše tamo.

Prosimo vse naše rodoljube, da i na dalje ovako marljivo delaju za ov prelipe i važni hrvatski posol. Ovde ne smi nijedno hrvatsko selo izostat, ovde je svih nakupni posol. Ki na vi naš vlašći cilj ne alduje, prem bi mogal, on nij pravi Hrvat!

Dobrović Ivan
Pr. Odb. bilježnik

Grubić Antun
Pr. Odb. predsjednik

Darovanje. Elisabeta Kornfeind, Beč, XII., Bischoff-ulica 20/6. su na „Hrvatske Novine“ darovali S 4.80. Hvala im na lipom dari.

Filež. Na ov cilj ćemo i poslednje dati. Neki govorač, kad je govoril od važnosti Hrvatske Stampe, je med drugim i sledeće rekao: „Kad su Hrvati bili najsiriomašiji, onda su uvek najveć stvorili.“ Zaista danas vidimo opravčeno ovu izreku. U teškom gospodarstvenom položaju je naš maleni narod, pak vsedno kani ča velikoga stvoriti, ar za najvažniji i najpričiji korak drži sada utemeljiti Kulturno Društvo i postaviti Hrvatsku Stampu. Upoznali su ov važni korak osobito Filešci, ki su u svojem siromaštvu znam najveć darovali na ov plemeniti cilj. Dvakrat je tuča potukla njev hatar, osobito u prošlom letu, kada je i oganj zničil već stanov i su lipu svotu pobrali pogorenim. I nut Filešci su sprogovorili: „Na ov cilj — to je na Hrvatsku Stampu — ćemo i poslednje dati.“ Dva oduševljeni Hrvati su kroz pet dan spolom, od hiže do hiže sabirali kotrige u Kulturno Društvo i milodare na Hrvatsku Stampu. Nisu ni jednoga stana ubašli. Vsgadri su je rado prišli i na ov cilj rado darovali. Prez razlike i političnoga mišljenja su vsi darovali na ov skupni hrvatski cilj. Bogati su od obilije, a ubogi od svoga uboštva aldovali, ča su najveć mogli. Samo ovako se more razumiti, da se je nabralo do sada prik 1200 šilingov, a još nij sabiranje potpuno savršeno! . . . Nut lipa pelda za druge općine, kada nisu imali tuče ili druge elementarne nesreće! Vridno je, da i na ovom mestu zabilježimo ime gospodara i selskoga tanačnika, Vinceta Prikosovića, ki je nepoznajuč truda niti zime pet dan aldoval na sabiranje milodarov. (Ova pelda od Fileža, neka gane i druga hrvatska sela, vsa prez razlike, da i oni budu, ča im je nek najveć moguće, darovali na ov važan cilj.)

Na novu crkvu u Pinkovcu darovale su sledeće hrvatske općine: Pandorf S 72.80; Novo Selo 49.76; Lajtica 25.60; Raušer 53.—; Belo Selo 95.40; Geca 95.10; Cikleš 26.80; Otava 48.40; Rasporak 51.40; Pajngert 195.50; Proderšof 89.02; Štikapron 53.10; Celindof 70.10; Uzlop 97.48; Trajstof 127.04; Cindrof 82.40; Cogeršof 40.10; Klimpuh 79.90; Vorištan 10.—; Bajngrob 7.94; Kalištof 44.68; Filež 16.60; Menovo 35.—; Mali Borištof 28.20; Veliki Borištof 44.70; Dolnja Pulja 52.70; Suševo 41.82; Gerištof 16.50; Frakanava 45.30; Mučindrof 10.10; Pervane 11.70; Cajta 109.40; Vincet 112.20; Čemba 116.30; Sabara 42.10; Bandal 17.30; Podgorje 13.16; Rupiše 12.55; Sirokani 11.—; Ključarevci 4.80; Milištof 45.30; Vardeš 17.90; Lipovac 20.90; Katalena 24.20; V. Medveš 46.90; Začje Selo 56.10; Hrv. Čenča 17.80; Tudorica 9.70; Santelek 207.50; Stinjaki 94.60; Žarnovica 57.90; Jezero 37.10; Praščevo 22.10; Zamar 35.75. — Vsim pojedinim dobročiniteljem se i ovim putem najsrdačnije zahvaljuje: Kat. školska stolica u Pinkovcu.

Katoličanska mladina državnoga saveza pred zemaljskim poglavarom Schreinerom. Mnoga napadanja na katoličansku mladinu, su ovu silovala, suproti ovom energično protestirat. Mi živimo u demokratskoj republici, u koj vsaki gradjan more svoje mišljenje sprogovoriti pred celim svitom. Neki elementi ali hoćedu ovu pravo s nogami pogaziti i zahajati kot to u Meksiki. Čertak, na 3. januara 1929. je bilo peljačstvo državnoga saveza katoličanske mladine predsjednik Kastl, prvašnji predsjednik Kroyer, na dalje Tau-

benschuss, Treiber i Zöchmeister — kod zemaljskoga poglavara Schreiner. Deputacija je pridonela vsa napadanja, ka su se stala u letu 1928. Zemaljski poglavar je rekao, da će se gledat na to, da se u budućnosti ova napadanja na najoštrij način prekratila budu. Na dalje je dala deputacija zemaljskomu poglavaru jedno pisanje, u kom stoji, ča je vse učinil državni savez za izobrazbu, za odgojivanje mladine i za dom.

Poljanski Savez hrv. junačkih društvo. Prepostavnost poljanskoga saveza daje ovim putem na znanje vsm junačkim društvom, da čedu se eksercicije u franjevačkom klostru u Železnu za hrvatske mladine 17.—21. februara (početak nedilju zvečera, konac četrtak jutro) moć zadržati, ako se najmanje 10-mi javu. Prosimo, da peljačstva društvov one, ki del hoćedu zeti do 30. januara saveznomu duhovnomu predsjedniku u Klimpuh pismeno najavu! Prepostavnost.

Gerištof. Zavolj zime umro. Na 11. januara jutro je našal kočijaš trgovca Frischmanna iz Kerestura 400 korakov zvana Gerištofa Stefu Birica onesvišćenoga i na pol smrznutoga. Kočijaš je zel njemu nepoznatoga na svoja kola i se je odvezal s njim Menovo, kada ga je dal općini. Onde su pak spoznali čovika i su dali dozvat vrčitelja dr. Emila Elsassa iz Lučmarna, ki je po pogledanju rekao, da ne će bit spasenja, ar su mu bile ruke i noge čisto smrznute. Drugi dan u jednoj uri je Stefe Biric umro. Poznati su ga domom otprilimi i na 14. januara zakopali. — Kot se more čuti, je išal Biric 10. I. iz Gerištofa Kerestur, a isti dan na večer opet prik Fileža i Menova domom. Biric se je moral putem sest, da počine. Zavolj velike zime je pak moral umriti.

Zamar. Odibiranje školske stolice. Pervo nego od odibiranja govorim, ko si za dužnost držim i okolnosti, ke su oto tako daleko depelja, na znanje dat. — Ja mislim, da ovo ime: Zamar štiteljem „Hrvatskih Novin“ nij nepoznato, ar od ovoga maloga hrvatskoga sela na jugu Gradišća smo jur večkrat dobrog i čemernoga štali. Ali još smo vseneg već dobrog mogli pisati nego sada. Slapi socijaldemokratov su i k nam dospili, i njim su u mrižu spali naši veliki gospodari i otrovali tako mir i veru u općini.

— Pred dvimi leti su naši veliki gospodari utemeljili ovde socijaldemokratsku stranku i kod oribiranjev dobro odzirali. Tako su va općinsku prepostavnost 3 mandate, a va školsku stolicu 5 kotrigov dostali. — Ča im je bila sada dužnost kot vernim socijaldemokratom? Ne gledač na potribčine i mir u općini suproti verozakonskoj školi, suproti crkvi i suproti siromaškim Hrvatom delati! Oni crkvenu upravu škol (Apoštolsku Administraciju) nisu hotili spoznati kot zakonsku školsku oblast, na nje školske statute se nisu držali niti reagirali na nje zapovidi, prik dvih let školsniku za crkvenu službu ne plaćadu, školska vandavanja nisu gori zeli va školski račun. Ča je bil njev cilj?: Ki kani guslara imat va crkvi, si ga neka sam plati. Ali za crkveno i školsko dugovanje vsi jednako plaćat. Crkvu i školu vsi jednako tribamo, tako moramo i jednako plaćat. Kad bi nek bar jednako bilo! Pred dvimi leti su kanili kolekturu (lukno) školsnika za crkvenu službu na novič uredit. Pak kako? Jedna siromaška starica, ka mimo jedne male, jur u pogibeljnom stališu stojeće male kućice, ničesar nima, ota bi bila morala 15 kg tega (žita) plaćat. Jedan drugi gospodar, paor, ki ima 20—30 oranjev (jutar) imanja, ov ali samo 5 kg. Oto je bila pravica naših peljačev. — Pred 3 leti smo dostali 500 dolarov na popravak škole. Kada su oti pinezi? Naši purgari gospodaridu s njimi, a škola je na rušenje! Gdo nij plati školsku daču na 1927. leto? Naši purgari. — Vsi ovi čini i zamudenja su nas siromahe ali dobre Hrvate, ki kanimo verni ostat narodu, silovali, vse ove čine školske stolice Apoštolskoj Administraciji na znanje dat i prosit, da školsku stolicu raspusti. Apoštolska Administracija, ka je jur prije bila od vsega poslovanja dobro informirana, je prošnju uslišila i školsku stolicu raspustila. — Ova-ko se je na 16. decembra po štatutih Apošt. Administracije odobrila nova školska stolica. Gdo je bil ali sada zbantovan? Naši dobri veliki gospodari, kot verni kotrigi socijaldemokratske stranke. Kamo se obraćadu sada? K socijaldemokratskim novinam, da razglasiđu njeve laži po Gerišću, ar mislu, da će njev otrov tim novinam donest već kotrigov za preplaču. — Mi se veselimo, da smo prave Hrvate, dobre kršćane do-

stali va školsku stolicu, i ufamo se, da će njihovo delo mir, uredbu i pravničnost donest va crkvu, va školu i med naš mali hrvatski narod.

Dostali smo još i drugo pismo: „Ča je u Zamaru, da nij čuti niti riči ni glasa; je li je Zamar istinsko srični Bethlehem, zvrhu koga su angeli pevali božićnu pesmu: Hvala Bogu na višini, a mir ljudem na nižini, ki su dobre volje? Je li ova sriča, veselje i mir počiva nad Zamarom, je li stanovniki va ljubavi i slogi uživaju ovu sriču? O, da bi Bog dal! Ili znamda se u-čaplja Zamar va zbludu meksikanskom, kada lov (oroslan) ruje i zemlja Meksike se trese? Kad bi bila proletarska diktatura, ovde bi znam mnogo kinčili drvile s aldovi svojega žitka, da bi mir pehnuli, ljubav zničili i otu modernu sriču pokazali. — Pak kako se stoji stališ kultus općine? Kot stališ Meksike. A političke općine? Kot Ruska. Dela se tako, da čovik ni za vrime nito ni za vekovečno nij siguran. — Ali jedino ufanje va Bogu nas još drži, da će nas on van ispeljat i oslobodit iz ove škurine skušavanja, i zato čvrsto stojimo gledač u budućnost.“

DRUŠTVENI VISTNIK

Trajštof. Zapisnik od letne sednice hrvatskoga kat. jun. društva, ko se je obdržalo na 9. I. Nazočni su bili duh. predsjednik, gosp. školski i vsi kotrigi. Sednica se je počela sa saveznom jačkom. Sednicu je otvoril jun. predsjednik Pave Pintarić. U kratkom govoru je vsm kotrigom povidal, kako je počelo živiti naše hrv. kat. jun. društvo. Tri leta su jur minula od utemeljenja našega društva. S veseljem se more ustanovit, kako se je jako povećal broj kotrigov. Na početku samo 10 — a sada 78 kotrigov zadržava društvo. Po pozdravljenju vsih nazočnih je razložil delovanje u prođućem letu, preštal je vsm skupa spravnim, pri kih svečanostih je društvo sa zastavom del zelo. Koliko puti se je celo društvo spovidalo i pričestilo. Blagajnik Antun Mikšić preštal je vse dohodke i izdace u celom prošlom letu i na zadnje izrekal čist dohodak. Račune su prigledali i za dobre zeli. Povidalo se je kotrigom, da će od sada vsaki kotrig plaćat 20 g na misec. Junački predsjednik Pave Pintarić zahvali na svojoj časti. Govoril je, da je tri leta verno spunjelav posol jun. društva, da mu je uvek na sri bilo dobrostanje i ugodanje ovoga društva. Zahvalil se je duh. predsjedniku na vsem njegovu trudu, koga su si zeli za naše društvo. Dužnu hvalu je sprogovoril gosp. školsniku na njegovu trudu i na tom, da su već puti naučili društvene kotrige igru, s kom je bilo društvu vseneg pomoreno. Na zadnje se je zahvalil vsm kotrigom za zaufanost, da su ga kot prvoga za predsjednika odibrali. Zatim je prosil zapovidnika, da bi sednicu dalje on peljal i odibiranje u ruke zel. Zapovidnik se je zahvalil staromu predsjedniku na njihovom triletnom delovanju i onda se je počelo odibirat. Odibrani su sledeći: za jun. predsjednika Dometer Sučić, za njegovoga nam. Ernest Karlič, za blagajnika Antun Mikšić, za nam. Ivan Krizanić, za perovodju Franjo Pintarić, za nam. Lovre Krajašić, za priglednike: Pave Pintarić, Robert Puif, Tome Barilić. Zapovidnik je stari ostal, to je Antun Wallner. Po ovom je novi predsjednik najper stal, pozdravil vse nazočne i obečal, da će i on pravčno peljat njemu naprik dano društvo i je hvalil vsm kotrigom za zaufanost, ku su njemu izkazali s tim, da su ga za predsjednika odibrali. Za ovim su rič naprik zeli duh. predsjednik gosp. farnik. Oni su s prvom ričom hvalu sprogovorili staroj prepostavnosti za njevo pravčno peljanje tolikaj na trsenje jun. društva i prosili takaj i novu prepostavnost, da bi i ona tako delala i poslovala u društvu, kot je to stara prepostavnost, prosili su vse kotrige, da bi novoj prepostavnosti poslušni bili i onda da ćemo moć reć od našega društva, da je ne nek procvalo, nego i dobar sad doneslo. Zatim su oni još govorili od toga, kako se dostoji jednomu kat. junaku ponašati, i to u društvu i vani, da se moradu junaki čuvat od preveć alkoholnoga pila, da se uvek bude moglo reć od vsakoga poštenoga junaka, ovo j kotrig hrv. kat. društva. Za ovim je predsjednik Sučić zatvoril sednicu i zahvalil se vsm, da su se ovako velikom broju k današnjoj sednici spravili i sprgovorili želju, da bi neka tako cvalo naše društvo i dobar sad doprineslo.

Franjo Pintarić, perovodja.